

ELŐTERJESZTŐI INDOKOLÁS

a közvagyon védelmét és a közbizalom helyreállítását szolgáló egyes intézkedésekről és az ezekhez szükséges törvények módosításáról szóló 2026. évi ... törvényhez

(Az indokolás az Indokolások Tárában közzétételre kerül.)

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslat a közpénzek felhasználásával, a közhatalom gyakorlásával és az állami döntéshozatallal összefüggő korrupciós kockázatok csökkentését szolgálja.

A szabályozás kiemelt célja egy olyan ellenőrzési rendszer megteremtése, amely a közélet és a közpénzek átláthatóságának erősítésén túl biztosítja azt is, hogy a szabályozással érintett pozíciókat betöltő személyek azzal a felelősségtudattal fogadják el tisztségüket, hogy saját és hozzátartozóik vagyongyarapodását a hatóságok kiemelt figyelemmel követik.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §-hoz

A rendelkezés meghatározza azt a személyi kört, akiknél az állami adó- és vámhatóságnak egyedi kockázatelemzési eljárást kell lefolytatnia. A törvény saját hozzátartozó fogalmat alkalmaz.

Az egyedi kockázatelemzési eljárásban az adóhatóság a vagyon keletkezését, átruházását (mozgását) vizsgálja, ezért az adóhatóság további természetes személyek esetében is indíthat kockázatelemzési eljárást. Amennyiben gazdálkodó szervezet részese a vagyónátruházásnak, ezt az adóhatóság az érintett természetes személy egyedi kockázatelemzési eljárásának keretében vizsgálja. Ez nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy adózási anomália esetén a gazdálkodó szervezetet egyéb kockázatelemzési módszerekkel is vizsgálja az adóhatóság.

Az elemzés középpontjában a vagyongyarapodás és az ehhez kapcsolódó adókötelezettségek teljesítése áll. Fontos továbbá, hogy az állami adó- és vámhatóság figyelemmel van a látókörében lévő gazdasági ügyletekkel kapcsolatos további kockázatokra is, és a kockázat észlelésekor megteszi a további szükséges intézkedéseket.

2. §-hoz

A rendelkezés lefedi az érintett pozíciók betöltéséhez kapcsolódóan indítható egyedi kockázatelemzési eljárásokat. Főszabály szerint a jogviszony kezdetétől számított második év utolsó napjától számított 30 napon belül kell megkezdeni az egyedi kockázatelemzési eljárást. Ettől eltérően, ha a vizsgálat alanyának a megbízatása, jogviszonya megszűnik, akkor soron kívül, de legkésőbb 30 napon belül kell megkezdeni az eljárást. Nem kell lefolytatni az egyedi kockázatelemzési eljárást akkor, ha a vizsgálat alanyánál egy éven belül már folytattak le ilyen eljárást. Amennyiben viszont a vizsgálat alanya egymást követően megszakítás nélkül vagy párhuzamosan a törvény hatálya alá tartozó pozíciót tölt be, az eljárást a főszabály szerint kell lefolytatni.

3. §-hoz

Az egyedi kockázatelemzési eljárást a rendelkezés alapján az állami adó- és vámhatóságnak 60 napon belül kell lefolytatnia. A jogszabály nem tiltja azonban, hogy a 60 napon túl érkező adatokat, információkat az adóhatóság értékelhesse.

4. §-hoz

A rendelkezés lehetőséget biztosít arra, hogy az állami adó- és vámhatóság az egyedi kockázatelemzési eljárás során a vizsgálat alanyának és hozzátartozójának nem nyilvános vagyonynyilatkozatát megismerje.

5. §-hoz

A rendelkezés alapján az állami adó- és vámhatóságnak személyenként külön záró dokumentumot kell készítenie az egyedi kockázatelemzési eljárás eredményéről. A záró dokumentumot az állami adó- és vámhatóság elnökének utasításában foglalt részletszabályok szerint kell felülvizsgálni azzal, hogy a záró dokumentumnak tartalmaznia kell az egyedi kockázatelemzési eljárás ismételt lefolytatásának időpontját.

6. §-hoz

Az egyedi kockázatelemzési eljárás lefolytatásából kettős következmény származhat. Ha az adóhatóság az egyedi kockázatelemzési eljárások során olyan eredményre jut, amely adózási visszaélésre enged következtetni, a kockázatelemzési eljárást követően az érintett adóellenőrzéssel nézhet szembe. Ha az adóhatóság bűncselekmény gyanúját tárja fel, az érintettel szemben nyomozás indul, amelyet a hatáskörrel rendelkező nyomozó hatóság, így az állami adó- és vámhatóság nyomozó hatósága, a Nemzeti Vagyonvisszaszerzési és Vagyonvédelmi Hivatal, az ügyészség, illetve a rendőrség folytat le. Az adóellenőrzés lefolytatása és a nyomozás megindítása egymást nem zárja ki.

7. §-hoz

A rendelkezés alapján az állami adó- és vámhatóság az átláthatóság érdekében közzéteszi és havonta frissíti a honlapján az egyedi kockázatelemzési eljárások statisztikai adatait.

8-11. §-hoz és 15. §-hoz

A módosítás lehetővé teszi, hogy az állami adó- és vámhatóság pénzügyi intézményt, pénzforgalmi intézményt, befektetési vállalkozást, elektronikuspénz-kibocsátó intézményt az egyedi kockázatelemzési eljárás során is megkeressen, amennyiben az adókötelezettségek teljesítésével összefüggő kockázatok azonosítása, valamint az azonosított kockázatok fennállásának kizárása vagy megállapítása érdekében banktitok, fizetési titok, értékpapírtitok megismerése szükséges.

12. §-hoz és 14. §-hoz

A módosítás alapján a földmérési és térinformatikai államigazgatási szerv negyedévente a számítógépes ingatlan-nyilvántartási rendszerből elektronikus úton, díj-, költség- és térítésmentesen, elektronikusan feldolgozható formában, adatot szolgáltat az állami adó- és vámhatóságnak az ingatlan-nyilvántartás tárgynegyedév utolsó napján hatályos adatairól, emellett ún. „ösfeltöltést” biztosít az állami adó- és vámhatóság részére a 2020. december 31-i és az azt követő valamennyi év december 31-i időállapota szerinti ingatlanadatokról.

13. §-hoz

A rendelkezés törvénybe iktatásának célja, hogy a közhatalmat gyakorló, illetve a közpénzek feletti döntéshozatali joggal bíró személyek felelősségének azzal ad nyomatékot, hogy az ilyen pozíciókban – adókötelezettségek elmulasztásával – megvalósított visszaélések a nyilvánosság számára is láthatóak lesznek. A személyi jövedelemadó adónemben adóhiánnyal rendelkező adózók közzétételi listáján való közzététel szabályait tartalmazza a rendelkezés, amely a nagy összegű adóhiánnyal rendelkező adózók közzétételéhez képest fogalmaz meg speciális szabályt. A különös közzétételi szabály alapján az ott meghatározott alanyi kör esetében, ha az állami adó- és vámhatóság legalább 5 millió forint összegű adóhiányt állapított meg, az érintett

személy legalább 90 napra felkerül a közzétételi listára. A listáról az érintett személy akkor kerülhet le, ha a fizetési kötelezettségét maradéktalanul teljesítette.

16. §-hoz

Hatálybaléptető rendelkezés.

17. §-hoz

Átmeneti rendelkezések.

Az (1) bekezdés rögzíti az egyedi kockázatelemzési eljárások induló érintetti körét, amelynek értelmében a hatálybalépéstől számított 30 napon belül az adóhatóság kockázatelemzési eljárást indít azon személyekre, akiknek pozíciója a törvény hatálybalépésének napját megelőző 5 évben szűnt meg.

A (2) bekezdés meghatározza az adóhatóság számára a statisztika közzétételének első időpontját.